

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Borsod-Abaúj-Zemplén megye hazánk legészakibb fekvésű megyéje, északi határa egyben Szlovákiával szomszédos államhatár is. Mind területét, mind lakosságát tekintve a második legnagyobb megye az országban. A települések száma 358, megyei jogú városa Miskolc, 27 település városi rangú. A megyében 16 járás található. Jellemző a nagy településsűrűség, valamint az aprófalvak magas aránya. Borsod-Abaúj-Zemplén megye 358 településéből 339 község ötezer fős, vagy annál kevesebb lakosságszámmal bír.

Jellemző, hogy a városok elszívják a fiatalokat, ezáltal a családokat is. Ennek a helyzetnek a következtében előregedő községekben már az intézmények sem működnek (iskola, óvoda), mozgóbolt látja el a lakosokat. Az előzetes felmérések során a számadatok rávilágítottak, hogy valóban szükség van a Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Programra. Ezen kistérségek nagy részében a közművelődés helyzete sem volt szakmailag megoldott.

A Nemzeti Művelődési Intézet célja volt, hogy segítse a közösségek létrejöttét a településeken, mert az a gazdaság fellendülését is hozhatja, mert megjelennek a családok, megerősödik a szociális háló.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 272 település csatlakozott a

programhoz, a résztvevők 15 százaléka csak képzésben vett részt. Volt, aki a foglalkoztatáshoz csatlakozott és 180 fő a foglalkoztatással párhuzamosan a képzéseket is elvégezte. A Program az 1997. évi CXL törvény 78/H. § (4) bekezdésének értelmében lehetőséget biztosított arra, hogy egy személy három településen lássa el a közművelődési feladatokat. A megyében 42 település fogott ilyen módon össze, mely azt eredményezte, hogy 14 helyen, három településes konzorcium jött létre, 24 település a két településes együttműködést választotta. A megyében egy 28 fős csoport indult *Közművelődési szakember I.* felsőfokú OKJ-s képzésben és hat csoport *Közművelődési és közönységkapcsolati szakember (Közművelődési szakember II.)* középfokú OKJ-s képzésben, középfokon 166 fő kezdte meg tanulmányait és a hat csoportból összesen 9 fő morzsolódott le.

A Program lehetőséget teremtett a közművelődési szakembereknek elméleti-, gyakorlati tudással és különböző közösség-építő módszerekkel megismerkedni. A megyei igazgatóság egy hálózatot kíván megvalósítani elsősorban a KFKP-ban résztvevők számára, de amelyet kiterjeszt a megye összes közművelődési szereplőjére. A megyei kapcsolati háló alapja az igazgatóság és

az új szakemberek szoros együttműködése, a településen végzett munka mentorálása, erősítve a képzési csoportokban kialakult összeköttetéseket. A kapcsolatrendszer ezen fokozata a közösségi szinterekre épít. A következő lépcsőfok a hálózat kiterjesztése a közösségi szinterek és a megyei közművelődési intézmények, civil szervezetek találkozási pontjainak megteremtése iránt. A hálózati kötelék harmadik pillére a decentralizációs irodák megalakulása a megye több pontján. A hálózat létrejöttének célja és alapfeladata, segítséget nyújtani a *felmerülő kérdések, problémák megbeszélésére, a különböző szakmai helyzetek megoldására.* A Nemzeti Művelődési Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatósága havonta meghívja a közösségi szintérben dolgozó kollégákat szakmai napra, ahol értesülhetnek a friss közművelődési hírekről. A szakmai találkozó egy központi téma köré épül fel, így az aktuális teendők könnyebben megoldhatóak, valamint kérdések, tapasztalatok oszthatóak meg, az igazgatóság munkatársaival együtt. A megyei láncolat kiterjesztett feladata, a működő közművelődési intézmények és a környezetükben található közösségi szinterek kapcsolatrendszerének létrejötte. A cél az, hogy az intézmények szakmai tapasztala-

Bábos műhelyfoglalkozás Borsodban

taikat átadják, és a közös programok megvalósítása gazdagíthatja a megye kulturális életét. A Nemzeti Művelődési Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatósága decentralizációs irodák megnyitásával kívánja a földrajzi távolságokat áthidalni. A területi irodákkal az igazgatóság szakmai feladatellátása hatékonyabbá válik, több személyes találkozásra ad lehetőséget. Az irodák működésével, az utazás lerövidítésével, személyesebb kapcsolat alakulhat ki. A megszervezett szakmai napok látogatottsága, konferenciák, kisebb képzések is elérhetőbbé válnak.

A megyei közművelődési hálózat tagjainak egyéb fejlődési lehetőséget is kínál az igazgatóság. Rövidebb (60-120 órás) szakmai képzések megszervezése, közös programok lebonyolítása, megyei konferenciákon való részvétel, felkérés az intézmény, a közösségi szintér bemutatására, megváltozott tevékenységrendszerének be-

mutatására. A hálózat produktív eleme a megyei „Látóút” szervezése. A szakismeret megszerzésének egyik leghatékonyabb módja ez a módszer. A „Látóúton” résztvevők sok ötlettel gazdagodnak, míg a fogadó szervezet büszkeséggel mutatja meg jó gyakorlatát.

A Nemzeti Művelődési Intézet projektjei, különböző művészeti

ágak fellendítésére való törekvései is könnyebben eljutnak a kistelepülésekre a hálózati kommunikáción keresztül.

A Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Programnak köszönhetően tudást és módszertani segítséget kaptak a leendő közművelődési szakemberek, amelyet a saját lakóhelyükön tudnak kamatoztatni. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a Közművelődési Foglalkoztatási és Képzési Programhoz 272 fő csatlakozott. A programban résztvevők között 185-en végezték el a közművelődési és közönségkapcsolati szakember OKJ-s középfokú képzést, akik megszerzett tudásukkal a helyi értékekért és közösségekért tevékenykedhetnek. *A megye eredményeit remekül mutatja a szakemberellátottság arányának változása, ami egy év alatt 55%-al nőtt, így ma már a települések 91,5%-a rendelkezik megfelelő végzettségű szakemberrel.*

„Látóúton” Ónodon

MÁTYÁS EDINA a Nemzeti Művelődési Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Igazgatóságának közművelődési referense, megyei igazgatója. 2000 óta dolgozik a közművelődés területén. A Nyíregyházi Főiskolán szerezte meg diplomáját művelődésszervezőként, jelenleg a Debreceni Egyetemen a Kulturális mediáció MA képzésben vesz részt. Szakmai pályafutása során dolgozott „egyszemélyes” művelődési házban, kulturális központban. Érdeklődési köre az amatőr alkotó lét, ezen belül az amatőr színházi élet minél színvonalasabb működtetése. A falusi közegben közel került a népi hagyományokhoz, szokásokhoz. A díszítőművészeti kiállításokat, a népszokásokon alapuló rendezvényeket mindig örömmel szervezte.